

„Penki už Lietuvą“: Estijoje gimusi iniciatyva pasklido po pasaulį

Jau šį sekmadienį lietuviai iš viso pasaulio bėgs „Penkis už Lietuvą“. Iniciatyva gimė 2013 m. Šiaurės Europos lietuvių jaunimo sąjungų suvažiavimo metu, greitai išplito beveik po visą pasaulį ir šiemet vyks jau vienuoliką kartą. Jau keletą metų pasirenkama pasaulio lietuviams aktuali renginio tema - šiemet tautiečiai bėgs už Pasaulio lietuvių apygardą. *Pasauliolietuvis.lt* pakalbino iniciatyvą beveik nuo pat jos atsiradimo auginusį Suomijos lietuvių bendruomenės narį Arvydą Dapkūną ir „Penkių už Lietuvą“ koordinatorę, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos narę, buvusią Venesuelos lietuvę Gabriela Avalos Liesinskas Mockienę.

Ana Vengrovskaja

PASAULIOLIETUVIS.LT

Skaičiuoja 11 metus

Idėja sujungti įvairių šalių lietuvius bėgti už Lietuvą kilo 2013 m. per Šiaurės Europos šalių lietuvių jaunimo sąjungų suvažiavimą Estijoje. Sportiškos lietuvisės — Justina Kunickaitė iš Estijos ir Viktorija Radkovič iš Suomijos - svarstė, kodėl gi nepakvietus ir kitų jaunuolių bėgti kartu.

Pirmasis bėgimas Estijoje 2014 m. | A. Dapkūno archyvo nuotr.

„Idėja kilo Estijos ir Suomijos jaunimo atstovėms – per idėjų dirbtuves (*angl. workshop – aut. pastaba*) kalbėjo, kad pačios bėgioja ir norėtų sudominti ir kitas jaunimo organizacijas pasaulyje. 2014 m. startavo pirmas bėgimas, aš dalyvavau ir sakiau, kad puiki idėja.

Idėjos autorės norėjo renginio organizaciją kam nors perduoti ir tapau jo, sakykim, krikštateviu, ir nuo 2015 m. organizavau kiekvienais metais, kol perdaviau PLJS“, – pasakoja septynerius metus iniciatyvą vystęs Suomijos lietuvis Arvydas Dapkūnas.

Pirmasis bėgimas Suomijoje 2014 m. | A. Dapkūno archyvo nuotr.

Pasak pašnekovo, idėja susilaukė sėkmės noro ne tik dėl populiarinti sveiką gyvenimo būdą, bet ir ką nors kurti kartu.

„Prisidėjo socialinis aspektas, kadangi idėjų dirbtuvės vyko per šalių jaunimo suvažiavimą, natūraliai norėjosi bendradarbiavimo ir iš to noro nuveikti ką nors kartu ir gimė idėja, kad tą pačią dieną, kur jaunimo organizacijos bebūtų, darysime tą projektą“, – apie iniciatyvos užuomazgas pasakoja A. Dapkūnas.

Išplito po pasaulį

Iš pradžių tikėtasi per jaunimo sąjungas įtraukti būtent įvairių šalių jaunimą, tačiau smagi iniciatyva greitai išplito už jų ribų.

„*Pikinis* išplitimas į visas šalis buvo 2016–2017 m., jau nebesupratau, kaip čia viskas taip stipriai plečiasi, – juokiasi lietuvis, – kadangi jaunimo organizacijos nėra labai toli nuo bendruomenių organizacijų, ta žinia sklido iš lūpų į lūpas, žmonės pradėjo pastebėti, jungtis, pradėjome naudoti socialines medijas, sukūrus *Facebook* paskyrą dalyvių dar padaugėjo, taip pat siuntėme spaudos pranešimus žiniasklaidos priemonėms“, – sako buvęs Suomijos lietuvių jaunimo sąjungos

pirmininkas. Pasak jo, pradžioje bėgimas buvo labai populiarus būtent šiaurės šalyse.

A. Dapkūnas (dešinėje) pirmojo bėgimo 2014 m. metu | A. Dapkūno archyvo nuotr.

Nuo 2018 m. kiekvienam pasaulio lietuvių bėgimui buvo sugalvojama tema – tais metais renginys buvo dedikuotas nepriklausomos Lietuvos Respublikos šimtmečiui.

„Ir nuo to laiko prigijo. Idėja buvo skirta tik tam bėgimui, bet prigijo ir

pažiūrėjome, kad ją vis kam nors priskirti yra prasmės, tad taip ir liko“, – apie atsiradusią tradiciją pasakoja pašnekovas.

2018 m. bėgimas Helsinkyje | A. Dapkūno archyvo nuotr.

Vis sparčiau augantį renginį padėjo organizuoti Suomijos ir kitų šalių jaunimo bendruomenės. Sumažėjus žmogiškiesiems resursams, buvo nuspręsta renginio koordinavimą perduoti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai (PLJS).

„Mačiau, kad atsiranda naujų ir kitokių idėjų, reikia šviežinti ir galvoti, kaip pasiekti naujus narius, ir nusprendžiau, kad gal ir laikas šį renginį perduoti kitiems ir leisti jam vystytis kitaip“, – priduria A. Dapkūnas.

Motyvuoja vienybė ir piknikas

Septynerius metus projektui vadovavęs Suomijos lietuvis sako, kad jį labiausiai motyvuodavo tautiečių vienybės jausmas.

Dabar, kai pasižiūriu senas renginio nuotraukas, matau šypsenas, tiek daug žmonių rodo ir puoselėja savo priklausymą Lietuvos bendruomenei ir norą būti jos dalimi – man tai yra tas tikrasis, modernusis patriotizmas. Vienybės jausmas vedė ir motyvavo ilgą laiką.

„Yra nuostabus jausmas, kai matai, kokį jungiantį efektą turi toks renginys, tokia idėja ar sumanymas. Bėgimas gali būti puikus ir vertas dėmesio užsiėmimas, kuris atkreipia dėmesį į jaunimo organizacijas užsienyje.

Man svarbus aspektas yra parodyti lietuvių vienybę visame pasaulyje – įdėjus daug darbo į renginio organizaciją matyti vienybę man buvo dovana. Dabar, kai pasižiūriu senas renginio nuotraukas, matau šypsenas, tiek daug žmonių rodo ir puoselėja savo priklausymą Lietuvos bendruomenei ir norą būti jos dalimi – man tai yra tas tikrasis, modernusis patriotizmas. Vienybės jausmas vedė ir motyvavo ilgą laiką“, – sako lietuvis.

Nė vieno bėgimo nepraleidęs pašnekovas „Penkis už Lietuvą“ bėgs ir šį sekmadienį. Jis džiaugiasi, kad kiekviena prie iniciatyvos prisijungusi bendruomenė šį renginį priimdavo kaip savo.

„Buvo smagu matyti ir motyvuodavo daryti tai, kad kiekviena šalis iniciatyvą priimdavo kaip jų renginį. Nėra taip, kad mes diktuojame, ką daryti, o tik pasiūlome platformą koordinuoti, įkvėpti ir įgalinti žmones, pakonsultuojame, susumuojame rezultatus.

Smagu, kad kitos šalys identifikuodavo, kad tai yra jų renginys ir būtent jie organizuoja, jie buria žmones.

Yra du aspektai: varžybinis – konkuruoti – ir socialinis po bėgimo. Stengiausi, kad po bėgimo būtų kas nors organizuojama. Man asmeniškai piknikas buvo svarbiausia dalis, nors, žinoma, sportuoti irgi yra gerai“, – juokiasi pašnekovas.

Svarbiausia - už ką bėgti

Pasak dabartinės „Penkių už Lietuvą“ koordinatorės, PLJS valdybos narės Gabrielos Avalos Liesinskas Mockienės, būtent temos pasirinkimas yra vienas svarbiausių organizavimo momentų – ji turi atspindėti šiuo ar artimiausiu metu pasaulio lietuviams aktualių klausimą arba įvykį.

„Svarbiausia bėgimo koordinavimo dalis yra temos, už ką reikėtų bėgti tais metais, sugalvojimas. Praeitais metais bėgom už referendumą, šiais metais už Pasaulio lietuvių apygardą.

Greitai rinksimės balsuoti Pasaulio lietuvių apygardoje Seimo rinkimuose, rinksime savo žmogų mums atstovauti, tad šiomet atrodo, kad tai labiausiai

atspindės užsienio lietuvių ir lietuvių išsivijoje“, – pasakoja PLJS valdybos narė.

Pastaruosius dvejus metus Pasaulio lietuvių bėgimą koordinuoja PLJS valdybos narė Gabriela | Asmeninio archyvo nuotr.

Primename, kad užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai nuo 2020 m. gali rinkti savo atstovą specialiai įsteigtoje Pasaulio lietuvių vienmandatėje apygardoje. Tam, kad apygarda būtų išlaikyta, užsienyje gyvenantys tautiečiai turėtų balsuoti kuo aktyviau.

Galima ir žygiuoti ar važiuoti dviračiu

G. Avalos Liesinskas Mockienė atkreipia dėmesį, kad „Penki už Lietuvą“ organizacija prasideda PLJS – jie užsiima komunikacija ir koordinavimu, o tolesnį

organizavimą perima įvairių šalių bendruomenės.

Lietuvė džiaugiasi, kad šis tarptautinis projektas bendruomenėms tampa puikia proga susitikti ir pabūti kartu.

„Bendruomenės pasiima idėją, susieina, po bėgimo padaro pikniką, skanauja vaisių, žiūri filmus. Koordinavimas vyksta bendruomenių viduje, o mes padedame, jeigu reikia“, – sako pašnekovė.

„Penki už Lietuvą“ bėgimo akimirkos įvairiose šalyse | PLJS ir bendruomenių archyvo nuotr.

Iniciatyvą globojanti PLJS siūlo bėgti 5 kilometrus, tačiau dalyvauti gali ir tie žmonės, kurie dėl kokių nors priežasčių tiek nubėgti negali.

„Nesame labai griežti, manome, kad tai turėtų būti bėgimas už idėją, o ne vien tam, kad būtų bėgama. Datą taip pat rekomenduojame, bet jei ne visiems tinka – galima bėgti ir kitą dieną.

Tai yra simboliniai penki kilometrai. Jei norit važiuoti dviračiais ar vaikščioti – galima, nebūtinai reikia bėgioti, svarbiausia yra palaikyti idėją“, – apibendrina buvusi Venesuelos lietuvė.

Šiuo metu Lietuvoje gyvenanti pašnekovė kartu su kitas tautiečiais „Penkis už Lietuvą“ bėgs Vilniuje.

Pernai per jubiliejinį pasaulio lietuvių bėgimą žmonės bėgo 250-iose vietose 5 žemynuose, iš viso prisijungė apie 1500 dalyvių.

PROGRAMA

KAS: Pasaulio lietuvių bėgimas „Penki už Lietuvą“

KADA: Rugsėjo 22 d.

KUR: Europa, Šiaurės Amerika, Azija, Australija

Dalyvių registracija baigėsi, tačiau galite kreiptis į savo šalies bendruomenę ir prisijungti prie jau užsiregistravusių grupių.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.